

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

شماره ۳۶۲۲ ۴ شنبه ۲۶ تیر ماه ۱۳۳۶ سال سیزدهم

شماره مسلسل ۱۰۹
دوره نوزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۰۹
صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه
۱۸ تیر ماه ۱۳۳۶

فهرست مطالب:

- ۱) قرائت اسامی غائبین جلسه قبل
- ۲) بیانات قبل از دستور - آقایان: فضائلی استخر - مرآت اسفندیاری
- ۳) طرح لایحه یکصد میلیون ریال اعتبار برای کمک بزلزله زدگان شمال و ارسال بمجلس سنا
- ۴) طرح و تصویب یک فوریت و مذاکره در اصل گزارش کمیسیون نفت مربوط بشرايط کلی موافقت نامه های اکتشاف و بهره برداری نفت
- ۵) تقدیم یک فقره طرح قانونی بوسیله آقای بهبهانی
- ۶) تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس دو ساعت و سی و پنج دقیقه پیش از ظهر برباست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود.

- (شرح زیر قرائت شد)
- غائبین با اجازه - آقایان: دکتر آملی، سراج حجازی، کشکولی، حشمتی، خرازی، بزرگ ابراهیمی، قرشی، دهقان، اردلان، امید سالار، خزیمه علم، اسفندیاری، مهندس شبانی، سالار بهزادی، نصیری، مسعودی، اورنگ، عامری، کدیور، معین زاده، زنگنه، کترهدایتی، بوربور، سلطانمراد بختیار، ساکینیان، عباسی

عبدالعزیز بختیار، طباطبائی قمی، بارافشار، امامی خوئی، عرب شبانی، شادمان، فولادوند، مهندس اردبیلی، فضائلی، سنتدجی، سعیدی

غائبین بی اجازه - آقایان: رامبد، دکتر نقیسی، قرا گزلو، دکتر طاهری، دیر آمدگان وزود رفتگان با اجازه - آقایان: اقبال، بهادری، پرفسور اعلم، اسکندری، بزرگ نیا، دکتر سعید، دکتر حسن افشار، موسوی، سابق بوشهری، دکتر وکیل، چلیلی، پردلی، دکتر پیرنیا، صفاری، تیمورتاش، دکتر سعید حکمت، مهندس فروغی

رئیس - امروز بواسطه تمطیل چاپخانه بمناسبت عید صورت مجلس چاپ نشده است و میماند بجلسه بعد.

۲- بیانات قبل از دستور - آقایان: فضائلی - استخر - مرآت - اسفندیاری

رئیس - نطق های قبل از دستور را شروع میکنیم، آقای فضائلی

فضائلی - بنده در موقع تشریف فرمائی والا حضرت شاهدخت شمس پهلوی بمازندران توفیق حاصل کردم که در خدمت والا حضرت جهت بازدید مناطق زلزله زده شمال با آن حدود بروم و میخواهم باردیگر اندکی از وقت گرانهای آقایان نمایندگان محترم را صرف شنیدن گزارش حوادث و وضع حال اهالی آسیب دیده بنمایم

موضوعاتی که بمعرض آقایان میرسانم باختصار در چهار قسمت است

یک - وضع آسیب دیدگان و مشهودات خود و تحقیقات از اشخاص مورد اعتماد

دوم - اقداماتی که تا کنون بعمل آمده

سوم - عیوب و نواقص کارها

و چهارم اقداماتی که باید به عمل آید

همانطور که چند روز پس از وقوع زلزله کشف شد از بیختم نامساعد زلزله بمناطق آسیب فراوان رسانده است که راه آن محدود حتی راه مال رو پیاده رو دشوار و صعب است در نواحی نزدیک مانند پل سفید وزیر آب هر چند خانه ها شکسته و حتی بعضی خراب شده و تلفاتی هم وجود داشته مع هذا بطریق معجزه آسانی از خطرات بیشتر چستباند.

زلزله هنگام نماز صبح این مناطق را تکان داد و غالباً بادر حال نماز یا مشغول تهیه مقدمات نماز بودند و توانستند در همان موقع جان خود را بدر برند بهمین مناسبت در پل سفید فقط دو نفر تلفات داشتند.

بیماران بیمارستان کارگری زیر آب

را از شب قبل جهت تعمیر و رنگ ریزی اطفاها بمعوطه بیمارستان بر حسب اتفاق منتقل کرده بودند اطفاهای بیمارستان بر اثر زلزله فروریخت ولی بیماران که در خارج اطاق بودند از خطر جستند این قسمت های نزدیک مانند پل سفید زیر آب بود اما در الاشت زادگاه اعلی حضرت فقید بطوریکه اطلاع و گزارش داده اند خانه ای سرانیست و بسیاری از مناطق کوهستانی از قبیل چرات و افور و بعضی قراء دودانگه وضع بهمین قرار است

امایکی از مناطقی که زلزله در آن صدمه عظیم رسانده و مورد مشاهده تعدادی شخصیتها قرار گرفته قریه سنک چال است این قریه عمده ترین مرکز بیلاقی بخش بندپی میباشد که در این موقع چهارده هزار جمعیت دارد این خانه ها در اطراف کوهی ساخته شده بود بطوریکه هر طبقه ای مشرف بر طبقه دیگر و بالای آن قرار داشت اصولاً در مازندران و مخصوصاً در بخش بندپی رسم بر این است که خانه زندکی اساسی خود را در بیلاقی بنامیکند و در آنجا متمرکز میشوند و بمکس در قشلاق بخانه وزندگی مختصر میسازند و متفرق هستند اولین دسته ای که آنشب وضع محل را میبینند آقای دکتر مؤید حکمت رئیس بهداشت مازندران بود و سپس آقای مهدوی استانداری و چند امریکائی وسیله هواپیمای سمپاش محل را بازدید کردند تا در روز چهارصد جسد را از زیر آوار در قریه سنک چال بیرون کشیدند و بظاک سپردند و هم اکنون عفونت اجساد افراد و حیواناتی که در زیر آوار مانده اند زندگان را در زحمت شدید میدارد تمام خانه ها رویهم ریخته و خراب شده تمام آذوقه و احشام در زیر آوار مانده اند این نمونه یکی از قراء مازندران است که زلزله بابیرحمی

مین مذاکرات مشروح صد و نهمین جلسه از دوره نوزدهم قانونگذاری

مادر این قانونی که دیدیم و بررسی کردیم سه اصل کلی رعایت شده یکی مالیات یکی جریبانه و یکی هم پذیره - پذیره کلمه ای است که از استاد معتمد و معظم جناب آقای دولت آبادی داریم که واقفان ایجاد شده است در این کمیسیون نفت منظور هم این بود که آن سرقلی که اول بود چه بسا که ناظر بر پاره ای از مواد و قوانین مختلفه ای میشد که از آن می پروریدیم - ما امیدوار هستیم که مالیات و جریبانه و پذیره ای که میتوانیم دریافت کنیم و همچنین با مشارکتی که خواهیم داشت از پنجاه درصد معمول و متداول بیشتر سهم داشته باشیم و این بنظر پنده خدمتی است که دولت ایران اول بملت خودش کرده است و چه بسا بعداً بدینا کرده باشد (صعاری - این یسابقه است؟ این برای اولین دفعه است) البته صحبت هائی شده بود و بنده این شعری را که برای آن گذاشته بودم ناگزیرم الحاح عرض کنم «مهنی باید که تا خون شیر شده» و برای رهائی از پنجاه پنجاه خیلی وقت خیلی صحبت خیلی گومک اجازه بدهید عرض کنم خیلی هم گذشت لازم است در یکی دو مورد شما آن گدنتها را ننکنید در موارد عهده نمیتوانیم از آن استفاده کنیم ولی باین صورت آسانی که مقرر میشود خیال میکنم نشود که نتیجه گرفت بدبختانه بین گفته اند که سه دقیقه بیشتر از وقت نمانده است و این مورد کمال تاسف بنده است و مع الوصف چون بنده همیشه مطیع بودم عرضی ندارم و امیدوارم که از این سه دقیقه تجاوز نشود. نکته دیگری که در این لایحه دقت رعایت شده است آقایان تقسیم بندی کشور است، تقسیم بندی کشور باین معنی بعد از اینکه از مراحل عهده اکتشاف استخراج موتبی گذشت وقتی که مرحله بهره برداری تجاری رسید هیچ عامل خارجی پیش از هزار کیلومتر مربع نخواهد داشت قیاس کوچکی این قسمت با مساحتی که امتیازات گذشته داشته اند کافی است نشان بدهد که تفاوت ده از کجاست تا کجا بنده چون وقت زیاد نیست از بسیاری از مطالب میکندم فقط میخواهم دونکته را عرض آقایان معتمد برسانم - یکی اینکه من شدیداً و حقیقه مخالف با اکثر ژانسیون و مبالغه هستم - یکی از بزرگترین خطها اشتباهات ما ایرانیان این است که اغلب بسیار پیش از آنچه که بتوانیم و مقتدرتر را داریم وعده میدهیم، این وعده هارا مردم بیچاره حق دارند که آویزه گوششان کنند و وقتی که رسیدند بر ما ملامت کنند و بلکه لعنت کنند. بنابراین مبالغه نکنیم صحبت از هزار میلیون دلار از او را بنده میلیون دلار بود اینجاست که میخواستم عرض کنم: مدتی این مثنوی تأخیر شد - مهنی باید که تا خون شیر شده - ما امیدوار هستیم که

بک ملتی اقتصادیات خودش را در یرتو درآمد نفت بجائی برساند که هزار با هزار جریبانه و یک میلیون دلار درآمد داشته باشد ولیکن اگر کسی تصور کند در ظرف یک سال دو سه سال؟ یکماه و دو ماه و پنجاه سال این کار مقدور و ممکن است من از حالا صریح عرض میکنم که اشتباه کرده است و گفتن امروزش به از درآمد فرداست که چرا گفتیم دوم عرضی که داشتیم اینست که منتهای وقت آقایان محترم، که من یقین دارم همه آقایان بیش از من در این باب دقیق هستند هنگامی خواهد بود که این قالب ریزها بمنصه ظهور برسد و وجود بیاید. بحث ماده ۱ - منظور از «پذیره» در این قانون وجهی است که هنگام عقد قرارداد های مربوط بتفحص و اکتشاف استخراج نفت بایستی بر طبق مقررات مربوط باین قانون در ظرف مدتیکه در قرارداد تصریح خواهد شد از طرف عامل شرکت ملی نفت ایران پرداخت شود. (شرح زیر قرائت شد)

ماده ۱ - منظور تسریع در توسعه عملیات تفحص و اکتشاف و استخراج نفت در سراسر کشور و فلات قاره است (شرح زیر قرائت شد)

ماده دوم - شرکت ملی نفت ایران میتواند بمنظور اجرای مقررات این قانون با هر شخصی اعم از ایرانی و خارجی که صلاحیت فنی و مالی او محرز شده باشد مذاکره و هر گونه توافقی را را که مقتضی بداند بر اساس مقررات و مصراحت این قانون و سایر شرایطیکه مخالف با قوانین کشور نباشد بعمل آورد و موافقتنامه مربوطه را تنظیم و امضاء و بهیئت وزیران تقدیم نماید که در صورت تأیید برای تصویب بمجلسین تقدیم گردد. موافقتنامه هائیکه باین طرف امضاء شود پس از تصویب مجلسین و از تاریخ تصویب مزبور قابل اجرا خواهد بود.

رئیس - در ماده دوم کسی اجازه نخواسته رأی گرفته می شود باده دوم آقایانیکه موافقت قیام بفرمایند (اكثر برخاستند)

تصویب شد. ماده سوم قرائت می شود (شرح زیر خوانند)

ماده سوم - هیچ عاملی نمیتواند اجرای بعضی یا کلیه عملیات مربوطه را بینانکاری و اگذا نماید مگر آنکه قبلاً جلب موافقت شرکت ملی نفت ایران را بنماید و در حال این موافقت رافع مسئولیت تام و تمام عامل نخواهد بود.

ولی این عنوان بشرکت ملی نفت ایران و شرکتهای فرعی آن اطلاق نمی گردد. عنوان شخص بدستگاههای مختلطی هم که از طرف دوشخص یا بیشتر توافقاً ایجاد شود اطلاق می گردد بدون اینکه در اثر این اختلاط عنوان شخصیت حقوقی جداگانه ای بوجود آید.

تبصره ۴ - منظور از «سازمان مشترک» در این قانون هر مؤسسه ایست که قسمتی از آن متعلق بیک شخص و قسمت دیگر آن متعلق بشرکت ملی نفت ایران باشد.

تبصره ۵ - منظور از «دستگاه مختلط» در این قانون هر دستگاه عاملیتی است که شرکت ملی نفت ایران از یک طرف و یک یا چند شخص از طرف دیگر توافقاً ایجاد نموده باشند بدون اینکه در اثر این اختلاط شخصیت حقوقی جداگانه ای بوجود آید.

تبصره ۶ - منظور از «پذیره» در این قانون وجهی است که هنگام عقد قرارداد های مربوط بتفحص و اکتشاف استخراج نفت بایستی بر طبق مقررات مربوط باین قانون در ظرف مدتیکه در قرارداد تصریح خواهد شد از طرف عامل شرکت ملی نفت ایران پرداخت شود.

رئیس - در ماده اول اجازه نخواسته - رأی گرفته می شود باده اول آقایانیکه موافقت قیام کنند (اكثر برخاستند) تصویب شد. ماده دوم مطرح است (شرح زیر قرائت شد)

ماده دوم - شرکت ملی نفت ایران میتواند بمنظور اجرای مقررات این قانون با هر شخصی اعم از ایرانی و خارجی که صلاحیت فنی و مالی او محرز شده باشد مذاکره و هر گونه توافقی را را که مقتضی بداند بر اساس مقررات و مصراحت این قانون و سایر شرایطیکه مخالف با قوانین کشور نباشد بعمل آورد و موافقتنامه مربوطه را تنظیم و امضاء و بهیئت وزیران تقدیم نماید که در صورت تأیید برای تصویب بمجلسین تقدیم گردد. موافقتنامه هائیکه باین طرف امضاء شود پس از تصویب مجلسین و از تاریخ تصویب مزبور قابل اجرا خواهد بود.

رئیس - در ماده دوم کسی اجازه نخواسته رأی گرفته می شود باده دوم آقایانیکه موافقت قیام بفرمایند (اكثر برخاستند)

تصویب شد. ماده سوم قرائت می شود (شرح زیر خوانند)

ماده سوم - هیچ عاملی نمیتواند اجرای بعضی یا کلیه عملیات مربوطه را بینانکاری و اگذا نماید مگر آنکه قبلاً جلب موافقت شرکت ملی نفت ایران را بنماید و در حال این موافقت رافع مسئولیت تام و تمام عامل نخواهد بود.

ماده ۶ - شرکت ملی نفت ایران باید در هر يك از سازمانهای مشترك یا دستگاه های مختلط لااقل میزان سه درصد سهم باشد.

رئیس - در ماده ماد هم کسی اجازه نخواسته است. رأی گرفته میشود باده اول آقایانیکه موافقت قیام بفرمایند (اكثر برخاستند) تصویب شد. ماده هفتم مطرح است و قرائت میشود.

رئیس - در ماده ماد هم کسی اجازه نخواسته است. رأی گرفته میشود باده اول آقایانیکه موافقت قیام بفرمایند (اكثر برخاستند) تصویب شد. ماده هفتم مطرح است و قرائت میشود.

تبصره ۷ - در مورد سازمانهای مشترك یا دستگاههای مختلط که سهم شرکت ملی نفت ایران پنجاه درصد باشد در شرایط عملیات بشرح زیر خواهد بود:

الف - هیچ سازمان مشترك یا دستگاه مختلط نمیتواند مجامعاً با سازمانی دیگر در هر یک از فواید و حقوق الارض مذکور در بند الف ماده ۹ شرکت ملی نفت ایران در موقع عقد قرارداد بپردازد. شرکت ملی نفت ایران میزان پذیره مزبور را در هر مورد بر حسب اوضاع و احوال آن مورد مشخصه صادر کند که قرارداد بر اساس مشارکت با عدم مشارکت تنظیم گردیده و سایر عواملی که در مورد حق الارض بشرح مذکور در بند الف ماده ۹ باید رعایت شود تعیین و در قرارداد قید خواهد نمود.

ب - هیچ سازمان مشترك یا دستگاه مختلط نمیتواند مجامعاً بیش از ۹۰ هزار کیلومتر مربع در زمان واحد در اختیار داشته باشد. مجموع سهم نسبی هر يك از طرفهای شرکت ملی نفت ایران و نیز مجموع مساحتی که در زمره مورد مشارکت از این موضوع صرف نظر میگردد فقط راجع به موضوعی که جناب آقای ارسلان خلعتبری تذکر فرمودند و خودشان جواب خودشان را دادند تأیید میکنم و آن اینست که مدت این قرارداد و مشارکت ۲۵ سال است، يك دوره پنجساله بر طبق شرایط و مقررات اصلی تمدید میشود که دو دوره پنجساله می شود، بعد متناوب با مزایا و مقتضیات زمان خواهد بود که اگر مقتضیات زمان و مزایای روز بیشتر بود البته بر آن اساس تمدید خواهد شد. بدیهی است اگر جلب موافقت نشد تمدید نخواهد شد و هیچ تردیدی نیست که در هر موقعی مجلس شورای ملی ایران توجه خواهد داشت که حداکثر مصالح و منافع ملت ایران تأمین شود و امیدواریم که از تاریخ شروع تا پایان دوره بهره برداری مصلحت ملت ایران تأمین شده باشد و در واقع نفت راه سعادت و عمران و آبادی کشور باشد و در خاتمه هر ایضم عرض میکنم که در اینجا يك کلمه مربع حذف شده که اصلاح میکنم که سهم نسبی چهار هزار کیلو متر میشود چهار هزار کیلو متر مربع و خیلی خوشوقتیم که همه آقایان خیلی خوب میدانند و توجه دارند.

نفت ایران حداکثر برای سه دوره پنج ساله تمدید شود. در دوره پنج ساله اول بر طبق شرایط مدت اصلی خواهد شد ولی در ده دوره بعد بایستی شرایط و مزایا و اوضاع روز در موقع تمدید در نظر گرفته شود.

ه - در ظرف مدتی که بموجب این قانون اجازه تفحص و اکتشاف و استخراج نفت از یک سازمان مشترك یا دستگاه مختلط داده میشود عملیات مزبور در ناحیه مزبور منحصر سازمان دستگاه مختلط باشد و در مواردی که قرارداد با شخصی بدون تشکیل سازمان مشترك یا دستگاه مختلط منعقد شده باشد شرایط عملیات بشرح زیر خواهد بود:

الف - شخصی که برای انجام عملیات تفحص و اکتشاف و استخراج نفت ایران سازمان مشترك یا دستگاه مختلطی تشکیل میدهد و یا بدون تأسیس سازمان یا دستگاه مزبور طرف قرارداد واقع میشود باید مبلغ یکجا به عنوان پذیره اضافه بر حق الارض مذکور در بند الف ماده ۹ شرکت ملی نفت ایران در موقع عقد قرارداد بپردازد. شرکت ملی نفت ایران میزان پذیره مزبور را در هر مورد بر حسب اوضاع و احوال آن مورد مشخصه صادر کند که قرارداد بر اساس مشارکت با عدم مشارکت تنظیم گردیده و سایر عواملی که در مورد حق الارض بشرح مذکور در بند الف ماده ۹ باید رعایت شود تعیین و در قرارداد قید خواهد نمود.

ب - هیچ سازمان مشترك یا دستگاه مختلط نمیتواند مجامعاً بیش از ۹۰ هزار کیلومتر مربع در زمان واحد در اختیار داشته باشد. مجموع سهم نسبی هر يك از طرفهای شرکت ملی نفت ایران و نیز مجموع مساحتی که در زمره مورد مشارکت از این موضوع صرف نظر میگردد فقط راجع به موضوعی که جناب آقای ارسلان خلعتبری تذکر فرمودند و خودشان جواب خودشان را دادند تأیید میکنم و آن اینست که مدت این قرارداد و مشارکت ۲۵ سال است، يك دوره پنجساله بر طبق شرایط و مقررات اصلی تمدید میشود که دو دوره پنجساله می شود، بعد متناوب با مزایا و مقتضیات زمان خواهد بود که اگر مقتضیات زمان و مزایای روز بیشتر بود البته بر آن اساس تمدید خواهد شد. بدیهی است اگر جلب موافقت نشد تمدید نخواهد شد و هیچ تردیدی نیست که در هر موقعی مجلس شورای ملی ایران توجه خواهد داشت که حداکثر مصالح و منافع ملت ایران تأمین شود و امیدواریم که از تاریخ شروع تا پایان دوره بهره برداری مصلحت ملت ایران تأمین شده باشد و در واقع نفت راه سعادت و عمران و آبادی کشور باشد و در خاتمه هر ایضم عرض میکنم که در اینجا يك کلمه مربع حذف شده که اصلاح میکنم که سهم نسبی چهار هزار کیلو متر میشود چهار هزار کیلو متر مربع و خیلی خوشوقتیم که همه آقایان خیلی خوب میدانند و توجه دارند.

شروع کند و بعد از آن نیز در هر سال افلا اچاه دیگر باقتضای عملیات حفر کند و لیکن حداکثر تا پایان سال هشتم پس از تاریخ اجرای قرارداد بایستی حفاری در هر يك از قسمت های ناحیه مربوطه شروع شده باشد و عملیات حفاری پس از شروع باید مداوماً و بر طبق اصول متداول صنعت نفت ادامه یابد. در پایان سال دوازدهم بعد از تاریخ قرارداد چنانچه عملیات در ناحیه موضوع قرارداد و یا هر يك از قسمت های آن بر حلقه بهره برداری تجاری ترسیده باشد علاوه بر اینکه ناحیه مزبور و با هر قسمتی که بهره برداری تجاری در آن بعمل نیامده باشد بشرکت ملی نفت ایران مسترد خواهد شد هر گونه ضمانت اجرائی نیز که بموجب ماده ۱۵ مقرر می شود بوقع اجرا گذاشته خواهد شد.

و در ظرف ده سال از تاریخ قرارداد در ناحیه و یا در هر يك از قسمت های آن نصف ناحیه یا نصف هر يك از قسمت های آن بشرکت ملی نفت ایران مسترد خواهد شد ولی ناحیه یا قسمتی که پس از آن در اختیار عامل باقی خواهد ماند در هیچ مورد تجاوز از هزار کیلومتر مربع بیوسته بهم نخواهد بود.

ز - مدت اصلی قرارداد در مورد هر ناحیه یا قسمت حداکثر بیست و پنج سال از تاریخی است که بهره برداری تجاری در آن ناحیه با قسمت شروع شود ولی مدت از تاریخی است که ممکن است بدرخواست عامل حداکثر برای ۳ دوره ۵ ساله تمدید شود مشروط بر آنکه عامل شرایط و مزایا اوضاعی را که در تاریخ تقاضای تمدید حکمفرما است بپذیرد و یا افلا بیست درصد ناحیه یا قسمت مربوطه را که موضوع تقاضای تمدید است مسترد نماید.

ح - در ظرف مدتی که بموجب این قانون اجازه تفحص و اکتشاف و استخراج نفت از یک سازمان مشترك یا دستگاه مختلط داده میشود عملیات مزبور در ناحیه مربوطه با قسمت های آن منحصر به عامل نامبرده خواهد بود.

رئیس - آقای معتمد توضیحی دارید بفرمایند.

مخیر (مشایخی) در بند الف در سطر اول در مورد عقد قرارداد (و در صفحه ۱۰ در آخر سطر اول در مورد عقد قرارداد حذف میشود از آنجا برداشته میشود اینجا گذاشته می شود، مقدمه مؤخر شده است.

رئیس - پیشنهادهی رسیده برای این ماده ۸ که قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد)

مخبّر (مشایخی) - عرض میشود قسمتی را که جناب آقای خلعتبری فرمودند جناب آقای دولت آبادی رئیس محترم کمیسیون نفت که تمام سعی و جدیت را در تهیه این لایحه نموده اند این قسمت را روشن کردند و دیگر بنده در آن موضوع توضیح عرض نمیکند اما آنچه مورد توجه جنابعالی واقع شده بسیار مطلب حساسی است و از این نقطه نظر روشن شدن آن که مورد توجه شما واقع شده است حائز کمال اهمیت است ما در این لایحه از طرق مختلف وجوهی اخذ خواهیم کرد

۱- هر شرکتی که بر اساس سهم شرکت ملی نفت ایران کمتر از پنجاه درصد باشد که باز نذکر می دهم که در هیچ مورد سهم شرکت ملی نفت ایران کمتر از ۳۰ درصد نمیتواند باشد و جزء سهم خواهیم داشت یکی از موارد سهم الشرکه از سی الی پنجاه است و یکی سهم الشرکه از ۵۰ بیلا است در درجه اول هر کس که تقاضای حاملیت بکند بنحو مشارکت یا بهر نحوی از انعام باید در مواردیکه مینا روی سی درصد است در مورد شرکت باید یک وجهی بعنوان سر قفلی (چند نفر از نمایندگان - پذیره) بعنوان پذیره پرداخت کند ، علاوه بر پولی که بعنوان پذیره خواهد پرداخت در هر سال مبالغی بعنوان حق الارض برای هر کیلومتر خواهد پرداخت این رقم فوق العاده قابل توجه است و بنحوی که کارشناسان شرکت ملی نفت ایران توضیح دادند این مبلغ که بعنوان حق الارض دریافت میشود حداقلش از ۱۰ دلار تا ۱۵۰ دلار در ممالک نفت خیز مانند ونزوئلا در هر کیلومتر خواهد بود ، ما ۱۵۰ کیلومتر مربع مساحت کشورمان است (دکتر بینا - یک میلیون و ششصد هزار کیلو متر) معذرت می خواهم یک میلیون و ششصد و پنجاه هزار و حداقل دو ثلث آن منابع نفت خیز داریم بنابراین توجه فرمائید که وجهی که بعنوان حق الارض می توانیم

دریافت کنیم بالقوه مبلغ قابل توجهی خواهد بود و همین وجوهی که بعنوان سر قفلی گرفته میشود این موضوع در کمیسیون صحبت شد که آیا وجوهی که بعنوان پذیره و حق الارض دریافت می - کنیم منحصر آ در راه صنعت نفت شرکت ملی نفت ایران جزء سرمایه بگذارند یا حق داشته باشد برای سایر مصالح مربوطه کشور و امور تولیدی مصرف کند ؟ مطلب قابل توجهی است البته این قانون موضوع مشارکت فصل مؤثر و بزرگش است و باید توجه داشته باشیم که ما اگر بتوانیم در تمام حوزه های نفت خیز شرکت کنیم با عملیاتی که با ما مشارکت میکنند بعد هم بالاخره نتیجه عملیات اکتشافی این باشد که در تمام جاهای نفت برسیم درآمد خیلی سرشاری خواهیم داشت ، این مطلبی است که خیلی قابل توجه است و آن این است که فعلا در بسیاری از نقاط عملیات اکتشافی شروع میشود و ما اگر بخواهیم مشارکت بکنیم باید سهم بدهیم و ممکن است در نتیجه عملیات اکتشافی بنف نرسیم بدیهی است اگر بنف نرسیم مشارکت در آن محل صد درصد بنفع ملت ایران است ، اما ممکن است در نتیجه عملیات اکتشافی بنف نرسیم از این جهت است که در اینجا این ماده طوری تنظیم شده که شرکت ملی نفت ایران در مواردیکه مقتضی بداند شرکت نماید آن موارد کجاست ؟ آن جایی است که بطور مسلم بنف رسیده است در آن صورت آن وجوهی که بعنوان پذیره یا بعنوان حق - الارض دریافت میکنیم برای سرمایه سهم - الشرکه دولت ایران بمصرف خواهد رسید بدیهی است اگر چنانچه در موردی احتمال رسیدن بنف کمتر باشد بنفع ملت ایران در این است که این وجوهی که بعنوان پذیره و حق الارض میگیریم از آن استفاده دیگر بکنیم چه استفادای ؟ برای امور کشاورزی ، برای امور صنعتی برای بهبود اوضاع مملکت ، همان چیزهایی که جناب آقای

ارسلان خلعتبری فرمودند اینجامغیر هستیم که بتوانیم از این وجوه برای آن منظور استفاده بکنیم ، بنابراین در موارد مشارکت در درجه اول سرمایه از آن راه است و بعلاوه یک ماده دیگری داریم و آن بند (ب) ماده ۹ است که در آن میگوید شرکت ملی نفت ایران میتواند با شخصی که سازمان مشترک یادستگاه مختلط را با شرکت ملی نفت ایران تشکیل میدهد موافقت نماید که بجای پرداخت حق الارض شخص مزبور پرداخت تمامی یا قسمتی از هزینه های عملیات اکتشافی را تا کشف نفت بمیزان قابل صدور تجاری اعم از سهم خود و سهم شرکت ملی نفت ایران بدهد بگوید توجه فرمودید جناب آقای مهندس تا اینجا گفتیم اگر چنانچه از پذیره و حق الارض وجوهی عاید شد استفاده کنیم یک وقت شرکت ملی نفت تشخیص میدهد که اصولا در این موضوع کلیه هزینه هارا بگذارند بعهده عمل ، بنابراین من جمیع الجهات رعایت احتیاطات لازمه شده اما راجع بمالیات ، موضوع مالیات یک بحث حساسی است اینجا چند دقیقه قبل صحبت از اصل پنجاه پنجاه شد ، فیهی فیهی (یکی از نمایندگان - چی آقا؟) پنجاه در پنجاه

رئیس - همان پنجاه در پنجاه بگویند این کلمات چیست؟

مخبّر (مشایخی) - صحبت از پنجاه در پنجاه شد آقایان نمایندگان محترم در قراردادیکه با کنسرسیوم منعقد شده است بعد از تعیین سود ویژه اول آنچه که عاید کشور ایران میشود بمیزان ۱۲٫۵ درصد از عین محصول را میتواند شرکت ملی نفت دریافت کند یا بر اساس بهای اعلام شده ۱۲٫۵ درصد را قیمت بکنند و بعد روی مأخذ ۵۰ در ۵۰ سود حاصله بین کنسرسیوم و شرکت ملی نفت ایران تقسیم میشود و آنچه بمیزان ۱۲٫۵ درصد پرداخت میشود از آن کسر خواهد شد پس روی قرارداد کنسرسیوم ما دارای پنجاه درصد نیستیم

حالا ببینیم بر اساس این لایحه ما چه خواهیم داشت و از چه محل میتوانیم کسب کنیم آقایان بنده عرض میکنم که این لایحه بزرگترین خدمتی است که دولت از نظر نظر تأمین منافع ملت ایران کرده و انشاءالله امیدوار هستیم که این لایحه در اسباب اجرادرباید زیر ادراساس این لایحه در اسباب مشارکت ۵۰ در ۵۰ سود ما که در قرارداد با کنسرسیوم پنجاه در پنجاه بوده به ۷۵ خواهد رسید اما راجع به مالیات بر درآمد که صحبت فرمودند از سود حاصله از سهمی که از نفت پیدا کند مطابق قانون مالیات بر درآمد سال ۱۳۲۸ که حداکثر مالیات پنجاه درصد خواهد بود پنجاه درصد بعنوان مالیات خواهد پرداخت این کلام با قانون مالیات بر درآمد مطابق خواهد بود و کاملا عادلانه است

رئیس - چهار نفر دیگر در این ماده اجازه صحبت خواسته اند آقای عبیدی نوری ، آقای صدرزاده ، دونق ، دیگر ، آقای بهبهانی

۵- تقدیم یک فقره طرح

قانونی بوسیله آقای بهبهانی

بهبهانی - یک طرحی است بامضای

مدهای از آقایان نمایندگان راجع

تهران تقدیم مقام ریاست میشود

۶- تعیین موقع و دستور

جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - بدهید بگریان گذاشته

جلسه روز پنجشنبه خواهد بود دستور

لایحه نفت .

(مجلس یکساعت و یکربع بعد

از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی

رضا حکمت